

Sensorveiledning SOS1004 H21 – Eksamen

Info om eksamen

Dette er en fire timers hjemmeeksamen med alle hjelpemidler tilgjengelig. Hjemmeeksamen stiller noe høyere krav til presisjonsnivå i langsvarsoppgavene enn det som er vanlig ved skoleeksamen, men først og fremst har studentene blitt bedt om å være nøye med kildebruk.

Studentene er forventet å oppgi kilder som brukes underveis og er oppfordret til å lage en referanseliste. Ved bruk av direkte sitater skal de bruke hermetegn og oppgi full referanse med forfatternavn, årstall og sidehenvisning. Det er imidlertid ikke noen formelle krav til selve referansebruken (f. eks spiller det her ingen rolle hvilken stil de bruker). Det skal heller ikke trekkes i karakter dersom f. eks referanselisten ikke er komplett. Sensor oppfordres her til å bruke skjønn og ha in mente at eksamen bare er på fire timer. Fordi en hjemmeeksamen gjør det vesentlig lettere for studentene å kopiere tekst direkte eller oversette tekst fra internett eller pensum, bør sensor likevel være spesielt obs på dette.

Til dere som tidligere har sensurert eksamener i SOS1000: Merk at introduksjonskurset – som nå heter SOS1004 – er revidert betydelig. SOS1004 er på 10 studiepoeng og ikke 20. Mye av pensum er endret. Eksamen er på fire timer og ikke på seks, noe som legger begrensninger på hvor lange langsvarsoppgavene kan være. Innholdet er det viktigste og det finnes ingen krav til lengde på besvarelsene, men jeg har sagt at en vanlig besvarelse ligger på mellom 1500 og 2000 ord.

Merk også at studentene har arbeidet med akademisk skrivearbeid på seminarer gjennom semesteret, noe som gjør dem bedre forberedt på eksamen enn tidligere år. Flere vil oppleve at de får en eksamensoppgave om et tema som grenser til det de har skrevet seminaroppgave om. Ettersom seminaroppgavene ikke har dannet grunnlag for karakter i faget kan ikke studentene anklages for selvplagiat dersom de bruker tekstelementer fra egen oppgave. Jeg har imidlertid anbefalt at gjenbruk av tekstelementer ikke skjer direkte, men at de omskriver teksten noe sånn at tekstene ikke er identiske. Dersom de likevel ønsker å bruke et helt identisk avsnitt (f. eks av tidshensyn), har jeg anbefalt at de setter inn en fotnote på slutten av det aktuelle avsnittet som sier at «dette avsnittet er hentet fra min seminaroppgave i SOS1004, godkjent dato/måned/år».

Generelt om karactersetting

Flervalgsoppgavene rettes automatisk og det oppgis en bokstavkarakter for denne delen i Inspira.

Flervalgsoppgavene vektes 1/3 og langsvar 2/3. Sensor setter da manuelt karakter på langsvarsoppgaven og finner samlet karakter etter standard skjema.

Merk at begge deler av eksamen må bestås: Ved karakteren F på enten flervalg eller langsvar, stryker kandidaten uavhengig av karakteren på den andre delen.

Spesifikt om karactersetting for langsvarsoppgaver

Langsvarsoppgavene legger opp til at besvarelsene består av en begrepsavklarings-/redegjørelsesdel og en drøftingsdel. Skal besvarelsen få en C må oppgaven ha begge disse delene være inkludert. En C

krever også at begge deler må være ok besvart, men en god drøftingsdel kan kompensere for en svakere redegjørelsesdel og omvendt.

Oppgaver med bedre karakter (B eller bedre) er som regel mer solide enn C-oppgavene både i redegjørelsesdel og drøftingsdel, men en oppgave som skårer til C i redegjørelsesdelen, kan ende opp med B hvis drøftingsdelen er særlig god, og motsatt. Oppgaver som får B og bedre skal ha en presis omgang med begreper og bruke ulike deler av pensum relevant og aktivt. De skal også klare å gi en nyansert og velbegrunnet drøfting.

A-oppgaver skiller seg ut som spesielt sterke i alle ledd og har gjerne et uavhengig grep om drøftingen, med en tydelig kobling til pensum, faglig velfunderte og balanserte drøftinger, og gjerne med et kritisk perspektiv på sentrale pensumtekster eller teorier.

Også D-oppgaver skal som regel ha besvart alle ledd i oppgaven, og en del viktige momenter (se over) bør være med og forstått. Samtidig kan D-oppgaver ha en del feil/mangler. Det kan også tenkes D-oppgaver med en på mange punkter mangelfull drøfting (svært kort, altfor overfladisk, trekker ikke inn pensum, osv.), men som likevel har viktige momenter på plass i redegjørelsesdelen. Det kan også tenkes D-oppgaver som leverer svakere enn D i redegjørelsesdelen, men som trekkes opp til D som samlet karakter på grunn et godt refleksjonsnivå og gode momenter i drøftingen.

E-oppgaver er oppgaver der viktige momenter mangler, er misforstått, eller er svært overfladisk nevnt i redegjørelsen, og der diskusjonen er overfladisk, enkel, og unyansert, med en svak kobling til pensumlitteraturen.

F-oppgaver er oppgaver som er svært mangelfulle, både i redegjørelsen og diskusjonen, og der tilknytningen til pensum er mer eller mindre fraværende. Det kan være mulig å skrive en eksamensbesvarelse uten å ha lest eller forholdt seg til pensum, ved å synse eller utelukkende basere besvarelsen på egne oppfatninger. Slike besvarelser bør få strykkarakter (F).

Langsvarsoppgaver H21

Studentene skal besvare én av to langsvarsoppgaver. Under følger oppgaveformuleringen og en sensorveiledning til de to oppgavene.

Oppgave A

Redegjør for sentrale kjennetegn ved den sosialdemokratiske velferdsmodellen og hvordan den skiller seg fra andre velferdsmodeller. Drøft deretter hvordan den sosialdemokratiske velferdsmodellen kan påvirke innvandring og integrasjon på kort og lang sikt, og hvorvidt de skandinaviske landene kan sies å utgjøre en egen 'modell' også på innvandringsfeltet.

Sensorveiledning

Oppgaven har en klar redegjørelses- og drøftingsdel. Særtrekkene ved den sosialdemokratiske velferdsmodellen beskrives særlig av Sandvin et al (2020), men nevnes også av Ellingsæter (2012), Teigen og Skeie (2019), Hermansen (2017), og er behørig gjennomgått på Arnfinn H. Midtbøens forelesning og velferdsstat. For å få klart frem hvordan denne velferdsstatstypen skiller seg fra andre velferdsmodeller bør studentene benytte begrepene de-kommodifisering og de-familisering, for å få

fram variasjoner mellom regimene når det gjelder graden av avhengighet av hhv. marked og familie. Sentralt her er hvorvidt og hvordan ulike (idealtypiske) velferdsstatsmodeller utjevner sosiale forskjeller (gjennom stønader, skattesystem, utdanningssystem og kostnadene knyttet til ulike tjenester osv.) og kjønnsforskjeller (gjennom familiepolitikk, barnehagetilbud, tjenester til eldre og syke osv.).

Spørsmålet om hvilken rolle den sosialdemokratiske velferdsstaten er behandlet på forelesning og mer indirekte i pensum. Brochmann (2016) viser hvordan en velferdsstat av nordisk type legger klare føringer både for hva slags innvandrere som kommer og hva slags integreringspolitikk som er mulig/nødvendig å gjennomføre: Velferdsstatens avhengighet av å få flest mulig inn i inntektsgivende arbeid legger føringer både på innvandringspolitikken (hvem og hvor mange får komme) og integreringspolitikken (hvordan få de som kommer raskt i jobb). Et annet poeng er å få fram at ekspansive velferdsstater har vokst fram innenfor rammene av (relativt) homogene nasjonalstater, som utfordres av økende migrasjon. Samtidig viser gjennomgangen av de skandinaviske landenes ulike tilnærming til innvandringspolitikk, integrering og statsborgerskap at det ikke er en nødvendig kobling mellom velferdsstatstype og innvandringspolitikk.

Gode oppgaver vil imidlertid påpeke at en velferdsstat av sosialdemokratisk type kan ha ulike effekter for hhv. innvandrere og etterkommere. Slik Hermansen (2017) får fram ved begrepet 'det velferdsstatlige integrasjonsparadokset': de samme institusjonelle mekanismene som kan skape disinsentiver til å arbeide for innvandrere, ser ut til å gi solide forutsetninger for oppadstigende sosial mobilitet for etterkommerne. Her ligger gode muligheter for en nyansert drøfting ettersom mye tyder på at det er relevant å snakke om en sosialdemokratisk velferdsmodell når det gjelder langsiktige integrasjonsprosesser, men altså ikke nødvendigvis når det gjelder konkret utforming av innvandringspolitikken.

Oppgave B

Stigma er et nøkkelbegrep i avvikssosiologien. Redegjør for klassiske og nyere definisjoner av begrepet. Gi eksempler, med henvisning til pensum, på markører som ofte er knyttet til stigma. Drøft hvordan stigmatisering henger sammen med sosiale strukturer og kan endres over tid.

Sensorveiledning

Også denne oppgaven har en klar redegjørings- og drøftingsdel. I redegjørelsen for klassiske og nyere definisjoner av stigmabegrepet, er det særlig Bruce og Phelans (2001) oversiktsartikkel som er relevant. Denne starter med Goffmans klassiske stigmabegrep og kritikken av begrepet som for opptatt av individuelle mestringsstrategier. Deretter gis en beskrivelse av utviklingen siden den gang og hvordan strukturelle forhold og makt har kommet sterkere på banen etter hvert. Utviklingen er også godt beskrevet i forelesningen til Jan Grue. Eksempler kan være stigma knyttet til bestemte former for atferd – kriminalitet, rus, avvikende seksuell atferd – og til stigmamarkører som funksjonsnedsettelse, kjønnsidentitet, etnisitet, religiøsitet og hudfarge. Gode besvarelser vil hente disse eksemplene fra ulike deler av pensum, som Grue (2016), Pedersen (2016), Andersson (2018), Friberg (2021) og Midtbøen (2021).

I drøftingen av hvordan stigmatisering henger sammen med sosiale strukturer og kan endres over tid, er det også flere mulige veier. Pedersen (2016) beskriver endringer i ruskultur, Grue (2016) i beskrivelsen av statens rolle i å produsere funksjonsnedsettelse som avvik, Andersson (2018) i en

sammenlignende diskusjon av rasebegrepets betydning i USA og Norge, og Midtbøen (2021) i en drøfting av hvorvidt teorier om strukturell rasisme er egnet for å forstå norske forhold. Gode oppgaver bør få fram poenget om at historiske og komparative perspektiver er nødvendig for å forstå hvordan stigmatiseringsprosesser endres over tid. Svært gode oppgaver vil inkludere en diskusjon av ulike former for stigma – atferd vs. identitet, synlig vs. usynlig – og hvordan slike forskjeller kan ha en betydning for graden av endring over tid.